

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő:
Dr. Lemberger Ármán

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A koalíció első szereplése.

* A politikai helyzet erősen összegubanczolt gomolyagja csak nem akar kibogozódni, — a király személyes jelenléte Budapesten, az ország szívében, egy lépésnyivel sem vitte előbbre a válságot a kibontakozás felé, sőt peszimiztikus felfogás nélkül is mondhatjuk, hogy a szituáció ma reménytelenebb és sivárabb, mint valaha. Időközben a hatalom polézárta jutott koalíció folytatja a maga megszokott mesterségét, üzi tovább régi, kisdéd játékeit, — rombol, zúz és tör. Egyelőre csak a november hó 18-iki határozat esett áldozatul romboló szenvedélyének, az a sokat szenvedett, a sárga földig lepusztított lex Dániel, amelyet ép a koalíció féktelen garázdálkodásának megakadályozására alkotott, a parlament méltóságát veszélyeztetve látó és a higgadt, nyugodt és gyümölcsöző munkálkodást forrón óhajtó szabadelvűpárt. Bátran és bizván szabadhatna reá e határozatra felzaklatott pártindulatait a szövetkezett ellenék, nemcsak azért, mert ma Magyarország egész területén, a Kárpátoktól az Adriáig, ő tartja haszonbérben az összes hazafiságot, nemcsak azért, mert a hatalom magaslatai körüláran és felelősség nélkül ura a parlamenti többségnek, hanem főleg azért, mert nyugodt lehet afelől, hogy a kisebbségben maradt és az ellenék oldalára szorult szabadelvűpárt nem tanult semmit, nem sajátított el semmit az ő politikai kitéjéből és nem fogja bebizonnyítani, hogy ő is tud élni a »kisebbség« jogával és heteken, hónapokon keresztül

obstrukciós féktelenkedésekkel ő is meg tudja akasztani a parlament nyugodt munkálkodását.

Jól és bölcsen cselekedett tehát a hatalom győzöretében ringatózó koalíció, amidőn első politikai ténykedése gyanánt, alig, hogy a politikai aréna újból megnyitott a küzdő felek előtt, lázas sietséggel a föld színeről elseperni óhajtotta a november hó 18-iki gyászos emléket, azt a szomorú hírnévre vergődött szegényeszlőpót, mely az ő jóval gyászosabb szereplésénél volt megbélyegző hirdetője, el nem nemülő figyelmeztetője. Eltakarítván ugyanis illetéknép a szabadelvűpárt »átkos« kormányzásának és »hazaáruló« szereplésének utolsó maradvékai is, az egyeduralom boldogító és üdvözítő mámorában tobzódó koalíció már most sokkal nyugodtabban és hiszékenyebben várhatja be, mikor fog a nemzet politikai itélkezésében végbemendő kiábrándulás és kijózanodás a tisztánlátás higgadt mérsékletévé lezáródni.

És mig így mindjárt első debutje alkalmából bokrostul szedegelt a szövetkezett ellenék a politikai babérok olcsó pályabérletét, addig drámai akcióknak második felvonásaképpen a politikai hagyomány egyes-nyes figyelmen kívül hagyásával és a szentesített parlamenti gyakorlat arculcsapásával, amidőn sem trónbeszéd, sem kormány nem feszélyezik politikai evolúcióinak kisdéd körreit, felirabban szándékozik kifejtetni a maga merev és hajthatatlan álláspontját, hogy hivatalos formában is reáüsse pecsétjét arra a tátongóvá válható szakadékra, mely a nem-

zet és korona között eddigelé féltékenyen őrzött egyetértés és összhang mesgyéjén már is feltűnedezni látszik.

És miközben a koalíció ekként bontogatja parlamenti szereplésének szárnyait, addig a szabadelvűpárt vezére nem győzi hangsúlyozni, hogy mielőbb szabadulni óhajt a kormány hatalomtól, mely immár elviselhetetlen nyüggként ólomsúlyljal nehezedik vállaira és ugyancsak nem győzi hangsúlyozni, hogy a kormány minden lehető megtett, hogy a kibontakozás utjából az akadályokat elhárítsa és lehetővé tegye, miszerint a kormány a többségbe jutott koalícióból mielőbb megalakuljon. Mig tehát Tisza István egyfelől nyíltan és fennen hirdeti, hogy szabadulni óhajt minél hamarabb mai helyzetének súlyától, az a Tisza István, akiről a szövetkezett ellenék váltig azt hajtogatta, hogy göröcsösen ragaszkodik a hatalom jogarához és e hatalom megtartása érdekében koczkára tenni kész a haza legszentebb érdekeit, addig másfelől ugyanazon Tisza István szükségesnek tartja a nyilvánosság színe előtt ismételtlen reámutatni, hogy a jelenlegi kormány nem terhel a felősségnek egy szemernyije sem azért, amiért a nemzet által oly forrón óhajtott kibontakozás még be nem következett. Szükségesnek tartja Tisza István ezt ismételtlen kifejezésre juttatni, hogy a nemzet tisztán lásson, hogy voltaképpen ki is a kerékkötője a béke helyreállításának és hogy elmúljanak azon vádák és reáfogások, melyekkel a szövetkezett ellenék a jelenlegi kormányt illetni akarja azért, amiért politikai tehetetlenségében és gyámoltalanságában

TÁRCSA.

Rózsika házassága.

— A Bajai Hirlap tárczája. —
Írta: Kugler Nándor.

Gyakran, sőt igen gyakran kicsiny ok szüli a legnagyobb okozatot. Ezen az axiómán lehet vitakozni, veszekedni, sőt össze is veszni, de eltagadni nem. — Általában, gyakran mégis fennáll és tartja magát nemcsak a köznap, de általános érdekű eseményeknél is. Nem állítom ugyan, hogy a német-francia háborút egy odatett szó, valamely diplomátának elhevényezett nyilatkozata okozta volna, miután tudvalevő, hogy ezt a háborút két nagy nemzet századokon keresztül gyűlölsége és versengése a gazdasági, politikai és világhatalmi téren készítettette elő, ellenben igazolja például a Kati mosónővel történt eset. Kati mosónő t. i. megtitotta az ő Janikájának, hogy az országút porában játszik Jani, amint ez különben előrelátható volt, mindazonáltal, vagy éppen ezért és éppen az országút választotta szórakozásának színterét. S mi történt? Egy szép napon egy arra száguldó automobil elgázolta és — ime az okozat: az automobilista, aki színtén, de testi épségének megháborítása nélkül esett ki a járműjéből, a lábatörött fiúcskát magával vitte, — hanem hát ez más történet.

Elég az hozzá, hogy én feltétlen híve vagyok a fönt felállított axiómának. Különösen, mióta ezirányu tapasztalataim tárházát a Rózsika leányom esete gazdagította meg.

Rózsikának t. i. kis fehészürtyi kuttyája volt és fogják Önök hinni, hogy eredetében ez a kicsi, ugató, farkacsóváló fenevad volt okozója annak a

nagy eseménynek? Pedig úgy van, határozottan úgy, mert — de mondjuk el sorjában.

Rózsika leányom tavaly elvégezte a tanítónképződést és azóta derüre-borura pályázati kérvényekre és azokra járó bélyegekre pazarolja az idejét és a pénzét. A pénzét mondom, mert szegények lévén, no meg azért is, hogy a tanulatokat el ne feledje, addig is, mig valamely tanítóúi állás elnyerésével jövőbeli életének biztos alapját megvetné, privát órákra jár, helyesen, házánaknál oktatja az oktatásra szorult ifjuságot és ez irányban kifejtett fáradsága díjaztatván, ezekből a díjakból teik stempilire is.

Az elmúlt nyáron kapta ajándékba azt a kis kölyökkutyát valamelyik tanítványa édesanyjától, hogy melyiktől, arra már nem emlékezem. Ellenben igen élénken emlékezem arra, hogy az a kis bestia meglehetősen rakoncátlanokodott és különféle csínyeket követett el, amelyeknek elmondásától, miután azok történetem keretében nem tartoznak, olvasóimat megkímélendőnek tartom.

Rózsika azt állítja ugyan, hogy Dudi, (ez a neve a kedves állatkának) csak azért csináltanokodott, mert egyrészt tevékeny és tettevágyó ambíciózus lelke sarkalja, másrészt, mert játszórtán hiányában unalmát üzi el az ezekkel, vagis szórakozik, de én, ámbátor lehet, hogy Rózsikának van igaza, hisz ő tanítókképződést járt és a fiatalág nevelésének módszerét tanulta, de mondom, én inkább azt hiszem, hogy Dudi csakis ősapától öröklött, tehát veszületett és a hosszú szelidítés ellenére is kikötő részömju vadállati aviditásból cselekszi meg azokat.

Történy ugyan az elmúlt nyáron, hogy egy idős uriaszony éppen a mi lakásunkkal szemben vett lakást. Miután pedig estünkint ő is, mi is az

utczán szoktunk sétálgatni, könnyen eltalálható, hogy rövidesen megismerkedtünk, amely ismeretség révén, miután a szomszédnó egyszer beszélközben elárulta, hogy értékes szépirodalmi könyvgyűjteménye van, Rózsika egy kötetnyi folyóiratot kölcsön kapott tőle.

Nyáron azonban a nappalok nagyon hosszak, ellenben az esték rövidék s mivel Rózsika napközben keveset, annál többet azonban este szokott olvasni s mivel, mint már említém, a nyári esték rövidék, a könyv sokáig maradt nálunk.

Ez t. i. az egyik oka.

A másik — nem széjtem a dolgot — az, hogy Rózsika általában nem túlságos vigyázattal bánik a könyvekkel s így esett meg, hogy a könyv a pamagon, amelyen olvasott, ottelejtődött.

S most következik történetem főpízdója.

A pamagon aludt gazdanője mellett Dudi is; békességben és csendben, amíg amaz ott heverésze olvasott. Mikor azonban a priváta ideje elérkezett s Rózsikát a kötelesség szólította, Dudi már nem hevert békességben csendben, hanem, alkalmasint ismereti terjesztésére rágicsálni kezdte az illusztrált folyóiratot s örökké kideríthetetlen titok marad, vajon valamelyik a könyvben talált rossz novella, vers vagy illusztráció gyullasztotta haragra Dudinak Rózsika nézete szerint ártatlan s romlatlan lelkét, de azt néhány órával később egész határozottsággal megtudtuk állapítani, hogy Dudi a könyvvel úgy bánt, mint természet azt, unokatestvére rókokoma a körmei és fogai közé szorult nyulival szokott banni; érthetően kijetve: csunyán össze-vissza tépte a könyvet.

Hogy Dudi ezért a csinyjáért — Rózsika élénk ellenvetése dacára is, methódikus nevelési adagban reszesítettett általam, főlölesleg külön kiemelnem, csakhogy, ha valószínűtlensége mellett

ő nem tudja meglelni a kibontakozás helyes útját és többsége dacára sem tudja átvenni azt a kormányhatalmat, melyet két kezével kínál neki oda Tisza István.

Pedig készséggel lép ki örökéből a szabadelvűrt, átengedve a cselekvés színterét a többségben levő koalíciónak, hogy egyfelől lerázza mostani helyzetének feszélyező bilincseit, a megváltozott viszonyokhoz képest a ködös messzeségben megalakuló új kormányval szemben majdan kifejtthesse teljes akcióképességét, másfelől, hogy alkalmat adjon a nemzetnek meggyőződhetni, hogy az új házigazda tulajdonképp miként is tud gazdálkodni az ország drága javaival.

A sorompó im nyitva áll, mutassa be a győztes koalíció a kormányhatalomra való reátermelését. A nemzet immár lázas türelmetlenséggel várja a premiéret.

Politikai hírek.

Változatlan válságos helyzet. A király elutasított anélkül, hogy a politikai és kormányválság megoldását nyert volna. Kassuth Ferenc a képviselőházban megette két indítványát, melyek elsősorban november 18-ika még a t. Ház naplójából is kitorólték, másodikiként pedig egy huszonegy tagú bizottság küldött ki a felséghez intézendő felirati javaslat megszerkesztésére. Mind a két indítványt a héten tárgyalta le a képviselőház. Ezek az elmúlt napok politikai eseményei. Egyéb nem történt.

A politikai borús helyzetből való kibontakozásnak még egy tavaszi napsugara sem mutatkozik. Gróf Tisza István szabadulni szeretne már hetek óta ettől az áldástalan helyzetétől és megteszt mindent arra nézve, hogy a koalíciót parlamenti többségre alakítsa kormányra. A szövetségeket pedig — úgy látszik — képtelenek a kormányzásra.

Amint már ismételtelen elmondottuk, a válság megoldhatatlanságát az képezi, hogy a hadügyi kérdésekben az uralkodó akaratát szorosan egyeztetve hozza a követeléseiben tulesapongó, mámoros koalíció akarnokságával. O felseg most is a hadsereg vezérkarának azon a felfogásán van, hogy a vezényelti és vezérelti nyelv dolgában nem engedhet. *Nem azt mondja, hogy nem akarom, hanem azt mondja, hogy a közös védelem egysége érdekében: non possumus.* Hiába magyarázzák ennek ellenkezőjét a koalíták, ez a felfogás az egyedüli észszerű és a kibontakozáshoz vezető álláspontra. Most már azután ezzel szemben a szövetségeket ellenléte sem enged s így tátong a két felfogás közt egy vég-hetetlennek látszó úr, mely hogy mikor lesz betölve, azt még senki sem tudja még elképzelni sem.

Egy azonban kétségtelen. A helyzet így ma már ugyszólván tarthatatlan. A Tisza-kormányzat talán már a legközelebbi napokban eltávolítja a kormány polczáró és átengedi helyét előrelátótlag egy átmeneti és politikai tartalom nélküli kabinetnek.

Dudi erkölcsi ártatlansága nem is volt kizárva, a könyvnek eredeti állapotába leendett visszaállítására természet törvényeibe ütököz fizikai lehetetlenség maradt.

Rózsika sirt, Dudi fájdalommal nyöszörgött, én pedig az eseménynek lehető következményeit latolgattam jóformán háborgó kedélyvel, miközben a sarokba szoruló Dudit határozottan gyilkoló szemekkel méregettem.

Igen kényelmen, sőt kellemetlen helyzet, amelyből kibontakozni csak egy módon lehetséges: a könyvet újból megszerzeni.

Első pillanatra ez igen könnyű feladatnak látszik, ámde a helyzet és a körülmények figyelmes latogatása mellett mindinkább bonyolódottabbá válik.

Mindenekelőtt városunk egyetlen könyvkereskedőjének nem volt raktáron; azután a kiadónál csak diszkótésben volt kapható, míg a Dudi által szomorú sorsra jutott példány egyszerű, barna, reczés, fénytelen kötésű volt. Azonban ez erre búske vagyok, — Napoleon is a legnagyobb vesztély pillanataiban mutatta meg hadvezéri lángeszét — meghoztam a diszkótésű példányt, odavittam a könyvkötőnek és titoktartás fogadalmát alatt megrendeltem a kötet kellő metamorfózisát.

Úgy hiszem ez is hallatlan eszmény az irodalom terén.

A könyv tehát egy pár héttel később igénytelen, fénytelen barnaságában ott díszlett Rózsika asztalán, további pár héttel később pedig visszakerült tulajdonosához. Az az nem ugyan ő, hanem egy diszes ünnepi ruhájában és a hétköznapiba átvett kötetet termék — került volt vissza.

A tisztaság öreg hölgy azonban a jámbor családot nem vette észre, sőt ime az okozat, megdicsérette Rózsikát, amiért oly tisztán tartotta a könyvet és

Hogy azután ez az átmeneti kormány kap-e költségvetési felhatalmazást és újoncot, azt talán az ország gazdasági erejét és fejlődését immár három hónapja emésztő koalíció tudná legjobban megmondani.

A király visszajön. Bécsből jelentik: A király elutasítása csak ideiglenes természetű és éppen csak annyi időre szól, amíg koronatanácsot tartanak. A koronatanács/határozatától függ, vajon a király visszautazik-e Budapestre, Bécsből illetékes helyről szerzett információ alapján jelentik, hogy a király e hó 18-án visszajön Budapestre, ahol néhány napot fog tölteni.

Szabadelvűparti kereskedőink pozíciója.

A szövetségeket ellenléte látszólagos főllikerekedése hetek óta tölti el immár aggodalommal kereskedőinket, mert tartanak a vámközösség esetleges megszüntetésével, terményünk eladásí területétek teljes összességűorodásától, de féltik a társadalmi szabadelvűségeit is, melyet — szerintük — a csöppet sem liberális koalíció könnyen rombadönthet.

A Magyar Kereskedők hivatalos organuma megnyugvással biztatja ezen nem egészen alaptalan aggodással szemben kereskedőinket, mikor fennhirdeti, hogy a szabadelvű eszméknek egyáltalán nem alkonyodott be, sőt az új érának egyenesen létfontétele a szabadelvűség fontartása és továbbfejlesztése.

A magyar kereskedők túlyomó része — ugyanis — szabadelvű, nemcsak a politikában, hanem a közgazdasági téren is. Ha ezt tekintetbe vesszük, azonnal tisztába jövőnk afelől, hogy miért nem csatlakozott a magyar kereskedők osztály többsége az önálló vánterület érdekében megindult mozgalomhoz.

A kereskedő, csekély kivétellel, kizárólag kereskedő és kereskedik nemcsak ideháza, hanem a külföldön is, nevezetesen Ausztriában is, mely még az egyedüli terménypiac, hol egykori domináló pozíciójának legalább maradékát fenttarthatta. A nyugati piacok egyre szorosabban zárkóznak el és a magyar termények eladásí területé olyannyira összességűorodott, hogy nem minden ok nélkül féltik e terület még nagyobb csökkenését, ha a vámközösség megszűnik. Van e felfogásban némi túlzás, de amellet tanuszkodjuk, hogy a kereskedő a szabad mozgás híve és azért szabadelvű a gazdasági politikája is. A megindult mozgalom azonban ma már föl nem tartóztatható és azért alkalmazkodunk hozzá, de legalább olyan kereskedelmi szerződést óhajunk Ausztriával, mely az összekötések jelentékeny részének fenntartását lehetővé teszi.

kilatásba helyezte, hogy az ő rendszeretete, tisztasága és csinosága meghozza a maga gyümölcsét.

Rózsika elpirult egészen a hajatöveg s zavarában a földre sűrítte a szeméit, ami láthatólag meghatotta az öreg hölgyet, mert magához ölelte Rózsikát és megcsókolta mindkét orcáját.

Én — Dudira gondoltam és meghatottsággal gondoltam arra a tizenegy forintra, amelybe a Rózsika rendszere kerültette.

Hanem, hadd mondjam tovább.

Újabb egy pár héttel később, a nappalok már jóval rövidebbek, az esték pedig ugyanannyival hosszabbak lettek, egy ilyen estén tehát a kedves öregasszony bekopogtatott nálunk és miután helyet foglalt, azon kezdte, — hogy Rózsikát kiküldte a szobából.

Azután pedig rövidesen megkérte a lányom kezét a fia részére, aki a Dunántul egyik szép városban gimnáziumi tanár. A fia ugyan még nem ismeri Rózsikát, de izlétük annyira egy, hogy több mint bizonyos, megtetszik neki. A fiu pedig azon derék ember, akibe láttatás is bele lehet szeretni.

Mondjam tovább?

A mult vasárnap ünnepeltük a fiatalok násznapját s most, hogy Rózsika jóvendő élete pályája biztos alapon nyugszik, nem átvonom a házassága történetét közre adni főképpen azért, hogy e történet fejezetében fölláitott axióma igazságát újabb tételekkel erősítem.

Mert, ha Rózsika ellenkezésem ellenére is Dudit a házán nem tartja, ha Dudi nem kezd ki a maga módjára azokkal a regény és versírókkal, — azonban, minek ismételnék egy már bebizonyult, megdönhetetlen tételt?

Ám ettől nincs mit tartani, mert az önálló vánterület zászlóvivői maguk sem gondolnak szakításra, hanem bizonyos önállóságra, és ezt sem kívánják azonnal, hanem pl. arra az időre, mikor a bank-szabadalom lejár, hogy egyidejűleg a magyar jegybank is felállíttassék, amire bizony nagy szükség lesz az önálló gazdasági berendezésnél. Sőt bátran lehet állítani, hogy esetleges vámháborúk a külfölddel kikerültesse, még attól sem riadnának vissza, hogy a vámközösség megszüntetésének határideje összezessék a külföldi kereskedelmi szerződések lejáratának idejével. Nem aggodni kell tehát, hanem előkészülni, mint teszik azt az osztrákok, kik már hónapok óta tanulmányoztatják szakembereik által a magyar ténnyomat. Különben is a szabadelvű gazdasági politika örök időkre el nem temethető. Az évekkel változnak a viszonyok is és ha előfordult Angolországban az az eset, hogy miniszterelnök védvamosprogrammal lépett kormányra és ugyanez a miniszterelnök teljesen megszüntette a gabonavámokat, szükség esetén az új végleges magyar kormány, mely az önálló vánterületben látja ma az ország boldogulásának egyik főtenyezőjét, visszatér a szabadelvű, a nagy területre kiterjedő gazdasági politikához.

De talán sokkal jobban féltik a kereskedők a társadalmi szabadelvűségeit a választások eredményétől. Hát csak minél kevesebb politizálás, ami időfecsérlés és kereskedőnek nem ajánlható. De megnyugtatók őket ebben a tekintetben is. Ami szabadelvű javaslat a szabadelvűpárt uralma alatt kikerült, annak mindig támogatója volt a ma legnagyobb ellenléte: a függetlenségi párt. Igaz, hogy a szabadelvűpárt ma kisebbségben van, de ez nem a kereskedők, hanem csak a párt baja. A szabadelvűpárt kisebbségben lehet, de a szabadelvűségnek diadalmasodnia kell, mert ma a pártállástól eltekintve, száz szabadelvűen érző képviselővel több van, mint eddig és azért nincs ok arra, hogy a kereskedők társadalmi reakcióitól tarthassanak.

Lepeltezenéből is szólhatnánk. A protestáns és zsidó kereskedők körében merült fel az az aggodalom, hogy társadalmi pozíciójuk sérülmet szenvedhet. Nos ez fölösleges aggodalom, mert a szabadelvűpárt elveit nem adja fel és a függetlenségi-párt túlyomó többsége, ha existálni akar — szabadelvűség dolgában nem maradhat a szabadelvűpárt mögött. Legyen tehát a kereskedő-világ teljesen nyugodt: a szabadelvű intézmények nem fognak csorbát szenvedni.

Legyen tehát nyugalom és nem politizálás!

Pár szó a 450 millió hadügyi teher dolgában.

A legutóbbi napokban a magyar politikai válsággal és kormánykérdéssel kapcsolatban talán a legtöbb szó esett arról a 450 milliónyi hadügyi teherről, amelyet a delegáció a mult esztendőben megszavazott s amelynek fedezéséről most már az országgyűlésnek kellene gondoskodnia.

Ennek a 450 milliónak a története ugyanis — mint egyik jól informált forrásunk írja — a következő:

Már 1903-ban Szell Kálmán bejelentette, mint miniszterelnök, hogy hadseregünk ügyrendszere elavult, nem tart lépést a technika haladásával és a külső államok hasonló felszereléseivel. A magyar miniszterelnök már akkor jelezte, hogy alig fogunk kitérthetni egész ügyrendszertünk reformja elől, ha el akarjuk vállalni a felelősséget az ország észszerű és hathatos védelméért. Az ügyrendszert átalakítás kezdetét vette a tarzokok reorganizálásával. A tarzokgyűkült már 1903-ban újakkal cseréltek fel, modern, kitűnő ágyúkkal, amelyek pompásan beváltak. Ez a reform 38 millióba került. A delegáció az összeget megszavazta, majd bele lett illesztve az 1904-ik évi magyar költségvetésbe is, a fedezetről pedig a magyar kormány ugy gondoskodott, hogy a kvóta szerint reánk eső részt a pénztári készletekből fedezte, fenntartván természetesen, hogy ezeket a készleteket alkalmas időpontban a kivett összeg erejéig majdan refundálja.

A hadsereg ügyrendszerték reformja azonban tulajdonképpen a tábori ágyúk megújításában csucosodik ki, mert a tüzérségi felszerelés legfontosabb része a tábori ágyú, melynek az ütökötében is a legnagyobb szerep jut. A tábori ágyú új modelleink megalkotása nem ment márol-holnapra. A hadsereg legkitűnőbb tüzérségi szakértői éveken át dolgoztak, kísérleteztek, számítottak, amíg végre tavaly a steinfeldi gyakorlatórtén a delegátusoknak bemutathatták a tábori ágyúnak elkészített új modeljét, amely valóságos ideálja a polgárság védelmezésére szánt gyilkos harci fegyvernek.

A modell elkészítésével most már aktuálisá vált a kérdések. A hadsereg vezetőssége

lelkismeretes és rigorózus számítás után konstata, hogy összesen 450 millió koronára van szükség. Ebben az összegben bennfoglalatik a tarackokra már kiadott 38 millió, ugyintén a táborigény költsége, az ágyúkkal kapcsolatban beszerzett tüzérségi szer költsége, azonfelül a haditengerészetnek használhatatlanná vált hajók pótlására építendő új hajók költségöbléte, továbbá azok a költségek is, a melyek a két éves szolgálati idő meghosszításával egyszer és mind-mikorra felmerülnek. Ebből a 450 millióból Magyarországra a kvóta aránya szerint 150 millió jut. A magyar országgyűlés tehát nem 450 millió, hanem csak 150 millió érinti.

A két pénzügyminiszter meglehetősen huzó-zózt az új nagy teherből. Lukács László és az azóta visszavonult Böhm-Bawerk két-három koronatanácsban is kifejtette, hogy mind a két állam költségvetése hanyatló irányzatot mutat, a fölösleges folyton csökkennek s a költségvetések immár az ilyen mérvű megterhelést alig bírják el.

Végre is megtalálták azután azt a módot, hogy a 450 millió fedezetek a nélkül, hogy a fedezésből a költségvetésre a legkisebb új teher is esnek s az adófelet nagyobb mértékben vétetnek igénybe. Kimondták ugyanis, hogy a 450 millió hitelmevetélt által fedezteték. A kibocsátandó kölcsön kamatai és amortizációja pedig olyképp fedeztetik, hogy a hadügyi költségek több tételét kötelezőleg mindaddig a kamatokra és a törlesztésre fordítják, amíg az egész felvett kölcsön törlesztve nem lesz. A prelimináris terv szerint, évente 27 milliót fordítanak a törlesztésre és a kamatok ellátására és pedig olyan 27 milliót, amelyet eddig is fizetünk, mint a hadügyi előirányzat tételét. E 27 milliót állít az egész kölcsön 25 év alatt lenne törlesztve.

Ebből látható, hogy a 450 milliónyi hadiszigetlet valójában nem olyan lényeges probléma, amely miatt a súlyos krízis csak egy óráig fennakadást szenvedhetne. De látható az is, hogy ezt a 450 milliót egyszerűen kikapasolni, a világból elfűtteni nem lehet.

Mindazon és sok más tényekből pedig különösen az a szomorú valóság világlik ki, hogy a magát „nemzet-ként geráló és minden csehrányos munkának utjába álló koalíció az oka annak, hogy a rend helyre nem áll, és hogy ezer meg ezer gazdasági vitális érdekünk mostanában holt pontra jutott.

A végtelen válság és a nemzet erejét emésztő zúrvárz tehát az egyedüli vívmány, melyet a választópolgárok a szövetkezett ellenzék győzelmének köszönhetnek.

H I R E K.

— **Személyi híre.** *Bezerédy* István főispán tegnap reggel Bajára érkezett, a közigazgatási bizottsági ülés megtartására. — *Gaudernak* József altábornagy, a lovasság felügyelője, a napokban Baján időzött.

— **A bajai közigazgatási bizottság április havi ülése.** A bajai törvényhatóság közigazgatási bizottsága tegnap, szombaton délelőtt tartotta április havi rendes ülését *Bezerédy* István főispán elnöklése mellett. A polgármester jelentése, mely hűségük tükrelyt nyújtotta közigazgatási életünk mult havi történetének, jóváhagyóan tudomásul vétetvén, a többi szakreferens tette meg szokásos jelentését. Amely örvendestelen hatott polgárságunk amaz öntudatos ténye, hogy ex-lex ellenére is pontosan fizetnek adót, époly kellemetlenül érintett mindenkit, hogy amugy is gyér lakosságunk fogy, egyre fogy. A halalozasok száma rendszerint meghaladja jóval a születéseket és az elmúlt márciusi eredmény is deficitvel végződött. 59-en születtek, ugyanannyian haltak el, ami egyértelmű a visszafeléjőddel. A tegnapi ülésen terjesztette föl meleg pártlással a bizottság a bajai I. négyelet kérelmét, nagy anyagi áldozatok árán fontostó gyermek-menedékhelyeinek állomásgyűlély lenendő pártolása iránt, ély 1000 kor. támogatást kérve a minisztertől. *A városunk kulturális ügyei iránt szemmel láthatólag igaz érdeklődéssel viseltető főispánunk pár bizató szava remélünk engedni e kérelem gyors megvalósulását.*

— **Hymen.** *Fischer* Aladár bajai földink, szegedi terménykereskedő és hó 16-án vált jegyet *Deutsch* Erzsike urhölgygyel, lapunk tárcaarvatának ügyestollu és bájos „Deák Bóskő-jével Magyar-kanizsán.

— **Ésküvő.** *Reich* Emil bécsi kábelgyári igazgató, földink, *Reich* Ignác helybeli tekintélyes polgártársunk fia, f. hó 16-án tartja menyegzőjét *Telcsler* Dóra urhölgygyel Bécsben.

— **Új megyei segédanfűgyelő.** A hivatalos lap tegnapi száma hozza, hogy a vallás-és közoktatásügyi miniszter *Dudás* Gyula bácsbodrogmegyei segédanfűgyelőt jelenlegi minőségében Zemplén megyébe, *Kárpáty* Sándor zemplénmegyei segédanfűgyelőt pedig Bácsbodrogmegyébe helyezte át.

— A főgimnázium ifjúsági hangversenye.

A főgimnázium intézeti ifjúsága ma egy hete, vasárnap, ad morem sikerült házi ünnepélyt rendezett. A díszes, előkelő közönség szüntől megfűtölte a tágas tornacsarnok szűknek bizonyult termét és zajosn megtapsolta mindiárt az izléseesen összeállított műsor előntját, Abt Riadójának gyönyörű interpretációját, melyet a főgimnázium énekes zenekara adott elő megszokott precíz játékkal és ügyességével. Ezután Bellini „Romeo és Juliája” következett, melyet a zenekar pompás kivitelben produkált viharos tapsot kelve. A műsor 3-ik pontja *Garay* Obsitos-a volt. *Fischer* (költő) lendületes hangu prologa után, a derek triász: *Posta* S. (obstos) *Koncz* L. (diák) és *Szantankovich* F. (bűró) mulattatta, nevette a közönséget. Kaptak is tapsot, megéjnt eléget. *Dancla* szimfóniáját fényes sikerrel juttatták érvényre *Bernhart* S., *Melles* B. és *Bachrach* L., kik érzélteli játékkal és előrehaladt zenei tudásukkal általános figyelmet keltettek mindvégig. Majd szebbnél-szebb „Népdalok” előadása után, *Zahrátka* I. szavalta vevvel *Inczédi* Lászlónak „A nővér” cz. gyönyörű költeményét kiváló hatást kelve. Azután kellemes repriben volt részünk. *Gimnáziumi* koncertjeink slágere, *Michaelis* „Kovács az erdőben” cz. hangulatos darabja került sorra, színes és tökéletes előadásban, mely után *Spiegel* I. a zenekar kíséretében „Kurucz dalokat” produkált, édesb melódikával csalva ki tárogtatójából. A program utolsó pontja gyánant a „Hajduk hadnagya” cz. operett indulóját játszotta a zenekar és énekelte az énekar, hogy ugy önmagának, mint *Nagy* Vazul vezető tanárnak osztatlan elismerést és ösztinte hódolatot szerezzen. Ezzel a szépen sikerült hangverseny véget ért.

— **Új közkórházi orvosok.** *Bezerédy* István főispán *Tessányi* Deszö és *Nádor* Oszkát szigorló orvosokat a bajai közkórházhoz alorvosokká nevezte ki.

— **Bajai cimbalomművész sikere.** F hó 5-én, a „Nemzeti-szabdaló” dísztermében *Szegő* Nándorka 9 éves cimbalomművész, *Sarkányi* Viktor gondorka művész vezetése mellett, gyönyörködtek a jelenlevő szépszámú közönséget művészi játékkal; *Szegő* Nándorka, kiről már lapunk mult számaiban is dicserőleg megemlékeztünk, a mai estén is tanulelet adta ritka technikái ügyességének és figyelemre méltó tehetségének. A sikerben bőven osztozkodott *Sarkányi* Viktor, ki kellemes előadási képességével és gyönyörű játékkal a közönségnek nagy élvezetet nyújtott.

— **A bajai izr. négyelet játékonysága.** A héten jelent meg a helybeli izr. négyelet zárószámadása az 1904. évről, melyből a következő adatokat közöljük: *Szegény* özvegyek rendes havi segélyezésére 1616 koronát, rendkívüli segélyekre 236 koronát áldozott tavaly a négyelet. Pénzben, helybeli szegények között 1020 koronát osztottak ki, szegény iskolagyermemek felruházására 421 kor. 29 fill., hét segénysorsu leány kiházasítására pedig 416 kor. fordítottak 1904-ben. Az „Aggok háza” 60 koronát, az izraelita magánóvoda szintén 60 koronát kapott a négyeletről. A négyelet vagyona jelenleg 38463 kor. 19 fillért tesz ki.

— **Névmagyarosítás.** *Beyer* József, a helybeli áll. tanítóképző-intézet tanára, *Beyer* Károly pedagógiumi halgató és *Beyer* Emma trencseni polg. isk. tanitónő, bajai földink, vezetteknekvett belügyminiszteri engedéllyel *Barcsai*-ra változtatták.

— **Az egyházmegyéből.** *Kapláni* minőségben áthelyezettek *Heitzmann* Ferencz Bácsborsódrról Szépligetre és *Mayer* Lőrincz Szépligetről Bácsborsódrra.

— **Az ifju Tisza afféréje.** A miniszterelnök fia, ifjabb *graf Tisza* István é héten, csütörtökön délelőtt tíz órakor a Rákósy-féle vívőteremben kard-párbajt vívott *Horváth* Iván joghallgatóval. A párbajban mindketten megsejtültek. Tisza a melén, ellentele pedig a fölén. A párbajra összeszólalkozás adott okot.

— **Telkkönyvvezetői kinevezés.** Az igazságügyi miniszter *Novacki* Jenő nagy-szentmiklósi járásbírósigi irnokot a *bácsalmási* járásbírósigához segéd-telkkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Bajai építkezés.** A bajai selyembudoraktár telepén egy nagyobbiszterű felszert építenek közelebb. A költségreke 8916 korona 35 fillér van előirányozva. Árlejtési határidő: április 11.

— **A béregi tűzkárosultak részére** tudvalevőleg gyűjtést indított a megye alsíspanja, *Karacson* Gyula. A gyűjtésnek rendkívül nagy eredménye volt, az íspanál által szétküldött ikeken 7000 korona folyt be.

— **A mélykúti jegyző halála.** *Lajthay* Benjámin mélykúti jegyző, a jegyzői kar egyik széles látóörű, multvett tagja március 31-én 50 éves korában meghalt. Április 1-én temették el a község és a járás óriási részvételével.

— A Kossuth-nóta szerzője meghalt.

Egész héten vívódott a halállal *Aggteleki*-utcai lakásán egy hófehér hajú agyallat: *Kelemen* Mór, a Kuria tanácsvezető bírája. A nagy negyvennyolcas időkben, mint egészen fiatal ember, forradalmi dalokat írt *Kunszentmiklóson* s e dalokat könyvben is kinyomtatá. Könyvet elköszobtat, az író hat hónapig tartó börtönre ítélte a haditörvényszék. Az elköszobtat versek azután feledésbe is mentek. Csak egy repült ki fényesen, merészen, feltartóztatlanul az elköszobtat poros ketőcs lapjai közül: a Kossuth nóta két verszaka. Az ifju *Kelemen* Mór, aki barátja és legfőlegbőbb kortese volt *Petőfinek*, ezt a verset egy akkoriban rendkívül népszerű dallamra írta, a Kossuth-nóta mai dallamára. Bámulsatos gyorsan, napok alatt repült be ez a dal az országot s csodálatosan hazafias tüzelet gyújtott a szivekben. Hányzszor énekeltek azóta ezt a dalt! Utcai tüntetéseknek, képviselőválasztásoknak, hazafias ünnepeknek! A nemes és erőteljes nemzeti büszkeség és az ellenállhatatlan energia minden skálája beleér ebbe a rövid dalba, amely felemel, terbe buzdít és megvigasztal. Talizman, amelynek ereje örökkévaló. Igazán nem frázis, mikor azt mondjuk, hogy az öregur, aki hét napja tartott agóniájában mit sem tudott immár a világról, szobrot állított magának ebben a két versszakában. Ely nagy nemzet sziveben élt, — lehet-e ennél szöb és dicsebbőbb jutalma emberi életnek? *Kelemen* Mór csütörtökön hunyta le szemait örök álomra.

— **Beniczkyné Bajza Lenke.** A magyar szépirodalom elviszette a héten egyik leghetőségesebb, legbuzgóbb tagját. Kihullott a kézből az a toll, mely hölgyeinknek a legkellemesebb szórakozást teremtette, nem tud többé hevülni az a lélek, mely lázálmaiban, fantáziájának búbjáival elvárzószott minden női lelket, melyeknek ugyszólván már nélkülözhetetlen szükségük volt a nőró által alkotott szentimentális, de azért fogékony szivekben rokon-érzésre találó regényekre. *Beniczkyné* szinte csodálatraméltó termékenységével írtohadjáratot indított a nálunk nagyon is meggyökeresedett német női irodalom ellen és a siker nem maradt el: regényei tett hódítottak, szépirodalmi irányba hivallása lett nőinknek. Regényei hű képet mutatják a magyar leányvilágnak, mely ezért legnépszerűbb költőnőnek tarja őt. Hétfőn virradóra megszűnt dobogni a szép álomtak festő nemes szív, *Beniczkyné* kezéből kihullott a toll, a legelső magyar kritikuss méltó leánya eltávozott közülünk.

— **Kitüntetett gazdatiszt.** A földmívelésügyi miniszter *Vancsura* Antal gazdatisztnek 40 ély hű szolgálataának jutalmazása céljából a díszmért adományozta. Nevezett 1861. április hónapban lépett idő. *Latinovits* János uradalmába szóta mint gazdatiszt tölti be hűséggel és ernyedetlenül hivatalát.

— **Kórházi párbeszéd.** Jön egy asszony, kezén kis füveskav a kórházba. Az ügyeletes doktor be akarja írni a csemétet a naplóba és megkérdezi az asszonyt:

- Hogy hívják a gyereket?
- *Jancsika*, instálom alállsan.
- Hát a vezetékneve?
- Azt, kérem szeretettel, — feleli a jóképjű anya — magam sem tudom, azt majd a törvény fogja kicsinálni.

— **Az újjászervezett bajai színtársulat.** A színtügyi bizottság hétfői ülésén terjesztette be *Pesti* Iliász Lajos színgazgató a jövő színiudnyére szervezett társulatának névsórtát. A bizottság tudomásul vette a névsórtát. Az ülésen, melyen *György* Mór elnököl, *Birkáss* Gyula, *Demidor* Imre dr., *Vermes* Béla, *Csillag* Károly dr., *Sziesbenburger* Károly és *Milassin* Ignác vettek részt. Bölts *József* dr., mint előadó, egy beérkezett kérvényt terjesztett elő, melyben nagy számú állandó színházlátogató aláírásával ellátva kérelem intéztetik a bizottsághoz, hogy *Könyves* Jenőnek, a társulat jelenlegi kiváló rendezőjének és drámai színésznének szerződtetése érdekében intervenciójón. A bizottság *Birkáss* Gyula felszólalása alapján, a kérelem elintézését a színgazgató belátására bizza *Pesti* igazgató ezután előterjesztette a már eddig szerződtett tagok névsórtát, mely a következők: *Nők*: *Solti* Vilma, kóloratur és népszimű énekesnő (*Szatmárról*), *Lónyai* Piroksa szubrette primadonna (*Kassárról*), *Barna* Erzsike másodszubrette, *Püspöki* Rózsika segédénekesnő, *Garai* Iliász fiatal hősnő (*Keckemétről*), *Somló* Margit társalgási színesnő (*Szegedről*), *Szabados* Gizl naiva, drámai szende, *Havasi* Szidónia komika, *Szilágyi* Berta sugó. Férfiak: *Tompa* Kálmán művésztoll, *hűsszerlemes* és jellemszínész (*Kolozsvárról*), *Király* Ernő baritonista, *Torma* tenorista (a Király színházról), *Bálint* Béla buffo, *Szamosi* Lajos kedélyes apa, *Tóth* Antal drámai apa, *Rátkai* Sándor rendező, operette és szalon komikus, *Vágó* Richárd síhedes és énekes bonvivant, *Ujvári* Miklós burleszk, *Kovács* Andor jellem, *Németh* Ignác karmester. Miután még az igazgató a karszemélyzetnek, különösen a férfiaknak megerősítésére nézte tett ígéretet, a bizottság a színtársulati névsórtát jóváhagyóan tudomásul vette.

— **Aradi vértanú szobrának leplezése Zomborban.** *Schweidel* József tábornoknak szülővárosában, Zomborban szobrot emeltek, melyet május 18-án lepleznek le fényes ünnepség ke-retében.

— **Elhunyt törvényszéki bíró.** Középpiri Piry Sándor, a szabadkai kir. törvényszék nemrég nyug. bírja mult hó 31-én Balassagyarmaton, hossz. szenvedés után, 52 éves korában elhunyt. Az elhunyt bíró éveken át volt a szabadkai törvényszéknel a telekkönyvi ügyek előadója és mint helyettes vizsgálóbíró is működött. Utóbbi éveken súlyos gyomorbagy gyötörte s emiatt volt kénytelen nyugdíjaztatását kérni. Temetése április hó 2-án volt Balassagyarmaton A szabadkai kir. törvényszéki épület ormára kitűzték a gyászalobogót.

— **Altiszti igazolványok.** Az igazolványos altisztek tudvalegőleg előnyben részesülnek számos állás elvételénél. Ezért czél szerű és szükség a honvédelmi miniszternek most megérkezett leirata, melyben az újabban érvényüket veszített altiszti igazolványok jegyzékét küldötte meg Baja városának.

— **Nemzetközi alkoholizmus elleni kongresszus.** Az 1903. év április havában Brémában tartott nemzetközi alkoholizmus elleni IX. kongresszus elhatározta, hogy a nemzetközi X. kongresszus 1905. évben Budapesten fog ülésezni. A szervezőbizottság — főleg a külföldi érdeklődők kívánságának megfelelően — megállapította, hogy a kongresszus 1905. évi szeptember hó 11-től 16-ig bezárólag tartja meg. A megtartandó kongresszus fontos kulturmisszióra hivatott nemcsak Magyarországon, hanem általában Kelet-Európában, különösen a Balkán államokban, mert ezen országokban vagy épenséggel nem, vagy nagyon kevés ismerik az alkohol-ellenes törekvések állásait. A kongresszussal való részvétel, valamint mindennemű más bejelentés dr. Stein Fülöp főtitkár czimén a nemzetközi alkoholizmus elleni X. kongresszus iradjába (Budapest, IV., Központi városrész) intézendő, mely minden irányban szívesen szolgál felvilágosítással. (Hivatalos órák naponta d. u. 4—6-ig.) A kongresszussal kapcsolatban rendezendő kiállításra vonatkozólag bővebb felvilágosítást ad és bejelentéseket elfogad dr. Kovács Gyula kir. tanácsos, a keresked. muzeum igazgatója (V., Váci-körút 32.) A tagsági díj 6 korona. Pénzküldemények a végrehajtóbizottság pénztárosához, Tauffer Károly gyógyszerész őröz (VI., Teréz-körút 39. sz.) intézendők. A tagok a kongresszus valamennyi nyomatványát ingyen kapják.

— **Főülfizetések.** A f. hó 2-án tartott főjimm. ifjúsági hangverseny alkalmával a következő főülfizetések történtek: Bodrog Gy. 3 K., Czernay I. 5 K., Ferenczendiek zárója 3 K., Fischer P. 5 K., Dr. Herman A. 4 K., Horovitz G. 1 K., Kazal J. 2 K., Dr. Koller Imréné 2 K., Kollár Ágostonné 2 K., Dr. Koncez A. 10 K., Kuts J. 5 K., Láng M. 1 K., Latinovics J. 10 K., Dr. Lemberger A. 2 K., Dr. Makray L. 2 K., Müller A. 1 K., N. N. 1 K., N. N. 1 K., Ofeller I. K., Posch E. 1 K., Reich V. 2 K., Somogyi E. 5 K., Szuper Mihályné 3 K., Till L. 4 K., Tomcsányi S. 2 K., Tury M. 2 K., ifj. Wagner A. 4 K., Dr. Wallshausen Gy. 1 K. Fogadják mindnyájan az igazgatóság halás köszönetét.

— **Gyilkosság a bácsomadarasi községhez.** A szomszédos Bácsomadarasi községben hétfő délelőtt halalos végű verekedés rendezett három közismert egyén, akik valamennyien valóságos rémeivé lettek a községnek, verekedő és kiemeltet nem ismért természetűk révén. A rémes verekedés részleteit a következőkben írja le tudósítónk: F. hó 3-án délelőtt fél 11 óra tájban a községhez a kapujánál Forczek Tamás földműves találkozott két régi haragosával, Juhász Andrásossal és Bálint Ferenczével. A három ismert verekedő hajluma egyén azonnal szóvalátba elegetyedt, majd ütlegelni kezdtek egymást, miközben Forczek kést rántott elő és azzal Juhásznak oldalába szurt. A vér látására Juhász és Bálint felbőszülve követek ragadtak fel és azokkal mérték hatalmas ütések a bicskázó fejére. Forczek támadói elől a községhezba egy kamrába menekült, de azok utána rohantak és rátörték az elrekesztett ajtót. Forczeknek most is sikerült kiskislania a két verszomjas ember kezei közül és a jegyzői hivatal felé szaladt. Útdőzői épen a jegyző szobájának külsőben érték utól és itt addig verték fejéhez az éles kődarabokat, míg az életnek utolsó szikrája is kialudt benne. Őgy gyorsan és kegyetlenül történt a rémes halálusa, hogy mire a községhezában levő rendőrök észrevették és a két verekedőt lezuhattak Forczekről, az már összezuzott koponyával holtan fektűt a földön. A gyilkosokat a rendőrök azonnal letartóztatták.

— **Gyakorlati eljárás.** Versecz, Fehértéplom s mondhatni az ország egy nagyrésze igazán bámulatos módon mutatnak példát a házak eleje és végeihez ültetett szőlőfűszákkal. Egész öszre, egész téle való szőlőt, bármily nagy család részére házaik falán természetik meg, hol az hidegtől és jégtől is mentve van. Ezen eljárás most az egész országban megindult s minden vidék rohamosan követi a jó példát. De minthogy ehhez nem mindenki szőlőfűszákkal, felhívjuk olvasóink figyelmét má szűmunk hirdetés rovatában abrán is bemutatott »Szőlőfűszágot ültessünk minden ház mellé« című hirdetésünknek.

— **Egy bajai leány öngyilkossága.** Vörös Margit, bajai fiatal varócajny hetekkel ezelőt azzal távozott el hazulról, hogy vendéglátóba megy Hajósan lakó nővéréhez, és azóta nyoma veszett. A napokban azután, a Deák Ferencz-zsíp közelében dolgozó munkások reáakadtak a szerencsétlen teremtés holttestére. A személyazonosság megállapítatván, Vörös Margitot Bátormonostoron eltemették. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **HEGEDŰS GYÖRGY FESTŐ BAJÁN, I. PARTI-UTCZA 17. készit lakások festését stilszerűen, mérsékelt árákért, első rangu kivitelben.**

Szilánkok.

* **Az újságírói műhelyből.** Amikor az ember tollat vesz a kezébe és újságot ír, akkor elveszi előtte tekintélyét minden. Nagy távolságok nem imponálnak neki, borzalmak csatáknál unatkozik, hatalmas államférfiaknak odavágja, hogy »vedremo« és a többi. Ilyesforma és ehhez hasonló tanulságokat lehet levonni az alább következő kis fejtegetésből, melyek az újságíró életének egy-egy felőjáról számolnak be.

I.

A brutalitás.

Az újságíró leírja a következő mondatokat: — ... a japánok erre özöbe vettek az orosz sereget és fölkergették egészen Sahupóig. Ott aztán megrekedtek az oroszok egy hegyzorosban és a japánok tizenháromezer embert kaszaboltak föl. Ha megdöngöljük, hogy a sereg nyolcvanezer emberből állott, esodalkoznunk kell a japánika ama restegén, hogy a nyolcvanezerből csak tizenháromezer tudtak harczéltelenni tenni.

Ugyanez az újságíró aztán elmegy a kávéháza s ott azt hallja, hogy az egyik pincér egy vágta pofon a másikat, hogy annak eleredt az orra vére. Így kiált föl igaz fölháborodással:

— Micsoda brutalitás! Ezt ki kell innen dobni! Rettenetes!

II.

Távolságok.

Az újságíró leírja a következő mondatokat: — ... pedig nagyon kevés oka van a tibeti angol expedíciónak. azzal dicselkedni, hogy nagy menetekeseket csinált. Kalkuttától Lasság — ezt a rövid úrnát modern hadseregenk fele idő alatt kellett volna végigjalogolnia. Szégyen és gyalázat, hogy az elpuhult kolonialis hadsereg egy része szerkerekén utazott ...

Ugyanez az újságíró aztán elmegy a kávéháza s onnan hívják, hogy jöjjön haza gyalog.

— Nem mehetek — mondja — kocsi fogok venni. Nagyon messze lakom ... az Andrássy-úttól a Kálvin-térig gyalogolni? Nem embernek való az.

III.

Pénz.

Az újságíró leírja a következőket: — ... mozarakra két a hadügyi kormány 38 milliót, ágyukra 65 milliót, egyéb fölszerelésre 38 milliót, összesen 141 milliót, a hadtengerészettel együtt 216 milliót. Azonkívül 175 milliót előjegyeztek az 1905. évnél későbbi évekre a 441 millió kölcsönből. Micsoda kicsinyes számok! Mily kicsinyes viszonyok ezek! Bezzeg a nagy német hadsereg más számokkal dolgozik. De, hajh, szegények vagyunk ...

Ugyanez az újságíró aztán elmegy a kávéháza és eszik egy pár debreczenit. A fizetésnél így kiált föl:

— Tízennyolcz krajczár! Micsoda aljasság! Hát milliommag vagyok én? Nem szegénylik magukat? Hallatlan!

És így tovább.

P. N.

* **Érdessé esetek a sajtóhíba történetéből.** A lig van ír, akit a sajtóhíba örödegyes-mászor meg nem tréfált volna. A legnagyobb figyelem sem elég, hogy eszedeketeitől mentesek lehetnének. Sok kedves adoma maradt fönn e tárgyról.

A 40-es évek végén egyik híres írónk új könyvet mutat be a kaszinó tagjainak, s többek közt dicsécszik azzal, hogy ez az első magyar munka, amelyben egyetlen sajtóhíba sincs. Deák Ferencz, aki éppén akkor vette kezébe a könyvet, mosolyogva jegyezte meg: »Csakugyan nincs? Hát ez is helyes!« Angolból ordította D. G. » Szerencse még a példányokat nem küldték szét s az új cimlapon a kiesett f betűt is beiktatták.

Ezer meg ezer példát tudnak fölorsolni más irodalmak is. Uhiand 1841-ben kiadott költeményeinek ajánlását e sorokkal kezdte: »Lieder sind wir; unser Vater schickte uns in die weite Welt.« (Dalok vagyunk, édesatyánk világát most erszt.) Az első szö i betűje kimaradt s lett a Lieder helyett Leder (bőr), s a költő egész életét át bosszantották a bőr-szóltéttel.

Egy Schäfer nevű özvegyasszony férje halála alkalmával verset írt a így kezdte: »Ach! Schäfer liebt' ich nur!« (Ah! Schäfer szerettem csupán!) Az első felkiáltó jel helyére véletlenül t betű került s a bántos dal komikussá lett a gyászos özvegy azon vallomása után, hogy »csak nyolcz juhászt szeretet.«

Nem érdeketlen egy francia tudós orvos esete sem, ki könyvet írt az örültségről. Művének végén több idézet fordult elő s mivel a szedő idézőjeleket nem használt, a revüizáló végén figyelmeztette őt: »pour finir, il faut guillotiner tous les aliéné« (a kikezedsék kezdő- és zárójegyvel látandók el.) A művet sietve kinyomatták és szét is küldték s csak a késő példányon látta a szerző, hogy a szedőnek szülő figyelmeztetést is kiszedték és pedig tudományos munkájának megszegyítésére így alak-

ban: »pour finir, il faut guillotiner tous les aliéné« (röviden szölvá, minden örültet le kell nyakazni.)

A sajtóhíba annyira elkerülhetetlen, hogy még azokban a logaritmus-táblákban is, hol a fölfedezett sajtóhíbat aranyalms szokták jutalmazni, mindig találunk egy-kettőt. Husz korrekтура sem elegendő, hogy bármely műt teljesen hibátlan lehessen. A dolognak lélektani oka van s ez az, hogy sem a szedő, sem az írő nem olvas el tényleg mindent, hanem rendszeren csak egy pár betűt nézünk meg és a többin mintegy futólag siklik át szemünk. Míndamellét egyes sajtóhíba híresek lettek és már akadnak oly különzők is, kik a sajtóhíbakat vad-dászák, olyannakra, hogy egyes könyvekért, melyekben nevezet sajtóhíba fordul elő, olykor tizeszer árat is fizetnek.

* **Gyermek-fantázia.** Egy angol ur, J. H. Burn, esztendő óta gyűjti a furcsa gyermek-vidékszoikat. Most gyűjtéménye egy részt ki is adta könyvvalakban. Ebből a könyvből öök ez az apróság.

A kis Polly, hogy hároméves ösöketjét, Kalphot szórakoztassa, mindenféle állatokkal rajzol czeruzával. — Nézd ezt a kutyt! — szölt büszkén. Látod, ezt a *Fejbenlő* rajzoltam.

— Nem is igaz, — duzzog a kis Ralph — a *czeruzából* jött a kutya. Én láttam. Ebben a czeruzában borzasztó sok kutya van. De hogy kerültek oda be?

* **A színész bosszúja.** Egyik jobb színészünkkel esett meg. Hiába kért nagy, szép szerepeket, mindig csak kicsinyeket kapott. Egyidőben folyton doktorokat jácsított, amolyan rövid doktorokat, akik csak éppén azt mondják a darabban a hősről hogy: — Meghalt!

És ezzel eltávoznak.

A színész már nagyon unta ezeket az állapotokat s egyszer a következő dolgot eszelekedte meg: A »Két tacskó« című darabban magint orvost játszott. Szerepe az volt, hogy az első felvonás végén, mikor a hőst betegten hozzák be a szinpadra, megmondja a betegség nevét, s erre legördül a függöny. Egészen eddig rendben is ment minden. Mikor behozták a beteg hőst, odaszölt a doktornak az egyik szereplő:

— Nos doktor ur, mi a baja ennek a szegény embernek?

A doktor azonban általános meglepetésre így szölt:

— Nem tudom.

A szereplő ujra megkérdézi:

— De hátha mégis tudja! Nézze meg jobban!

— Nem tudom, — mondta csökönnyösen a doktor.

Mit tehetnek mást, leeresztik a függönyt. A függöny mögött aztán mind nekiesnek a doktornak, szidják, butázzák, gazemberezik.

A »doktor« pedig nyugodt mosolyal szölt:

— Hát az hiszik, hogy nem tudom, mi a baja? Haman fűtölök én maguknak mindig doktort játszani!

* **A magyarországi hévében.** Szegvár környékén, ahol, ameddig csak a szem eléri, minden Pallavicini-birtok, van valahol egy kis iskola. Ebben a kis iskolában van egy derék tanító, akinek Csihár a neve. Ez a tanító nemrégiben — vagy talán nagyon régen, hisz a kis tanyákról oly sokára szivárokk idáig valami hír — a menny és a föld között való különbséget magyarázta a tanítványainak.

— A menny, édes gyermekeim — mondta szeliden — az az, ami fölöttünk van ...

Aztán áttért a földre. Magyarázta, hogy mi a föld. Hogy az a föld, ami itt körülöttünk elterjed, amit látunk, ha szétnézünk, ami ...

Szóval tüzbe jött és nagyon lelkesen magyarázott.

— Igen gyermekeim — végezte az előadást — a menny, az az Istené. A föld, az — Pallavicinié ...

TÖRVÉNYKEZÉS.

Szomorú végű gyermekjáték a bajai szőlőkben.

Soós Antalnak a bajai szőlők közt levő lakásán mult év december 18-án borozó társaság volt együtt. Kovács Antal eszős, Takács Gilice István 13 éves fiu és Jenovai Ádám voltak a vendégek, akik, miután jócskán beszédagettek a buczkaiból, estefelé hazaindultak.

Jenovai utközben kérte Kovácsot, hogy adja át neki a puskáját, melyet azonban Kovács nem akart levenni a válláról. A társaság suhanck tagja erre odaugrott Kovácshoz és lekupava annak válláról a fegyvert azt, Jenovaira fogta és elkiáltva magát, hogy »no most vagy élsz, vagy meghalsz,« elsütötte. A golyó Jenovait nyakszirtzen találta és súlyosan megsebesítette.

A kir. törvényszék hétfőn foglalkozott Szerdahelyi Sándor elnöklete alatt a fiatal gyerek bűntügyével.

A vádhatóság súlyos testi sértés büntetésének megállapítását indítványozta, azonban a kir. törvényszék dr. Manojlovich János védő érvelései és a tanuk

vallomása alapján, akik valamennyien igazolták, hogy a fiu csupán tréfából követte el a megdondatlan cselekményt, gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségében mondotta ki vádlottat bűnösnek és ezért 1 hónapi elzárásra és 20 kor. pénzbüntetésre ítélte.

A póruljárt garai rendőr.

Putterer Ferencz garai községi rendőr mult év október 16-án este 8 óra tájban alaposan beruggott állapotban bandukolt hazafelé, mikor Sibalim Miklós és Schmidt György kerültek az útjába, alkikkel szökváltásba elegyedett és meglökdöste őket. A két józan ember kitért előle, később azonban a községi jegyző háza előtt elhaladtukban Putterer ismét meglátta őket és rájuk kiabált. Az inzulált emberek erre megzörgötték a jegyző ablakait, hogy bepanaszolják bántalmazójukat, aki ott szolgálatot teljesített. A rendőr ekkor mindkettőjüket félrelökte, mire Schmidt botjával fejére ütött, Sibalim pedig a fegyverét vette el. Putterer ekkor a nála maradt bajonettel kezdett védekezni, miközben Sibalim megütötte, — de Schmidt még egyszer fejbe vágta úgy, hogy eszméletlenül esett össze.

A keddi tárgyaláson a bíróság Schmidt és Sibalim ellenében hatóság elleni erőszak vétségét állapította meg és mindkettőjüket 3—3 napi fogházra ítélte.

N y i l t t é r .*)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik drága jó atyánk végtisztességén megjelenni szivesek voltak és jóleső részvétellel akár személyesen, avagy írásban nagy bánatunkat enyhíteni iparkodtak, ez uton mondunk hálás köszönetet.

özv. Schmidt Mártonné és családja.

*) Az e rovathban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Akinek szüksége van névjegyre az rendeljen lapunk könyvnyomdájában.

KÖZGAZDASÁG.

Uj gyártelep Kulán. Hungária faipari cikkek gyára cum alatt Kulán uj gyártelepet létesítenek. A gyár üzemkörebe tartozik: dugaszgyártás és esztergályos munkák, szobrász munkák. A faanyagot a gyár Erdélyből és a belyei erdőszékből szerzi be. Remélik, hogy a gyárat az állam is segívény. Kibocsátanak 200 drb 2000 koronás névértékű részvényt. A részvénytökhöz számítandó volna még 30.000 korona kamatmentes államkölcsön. Elsőbbségi követvény kibocsátás nem lesznek. A részvények aláírásának zárideje április 30-dika.

Első Leánykiképzési egyesület m. sz. Az intézet 42-ik rendes közgyűlése március hó 30-án a tagok élénk és nagy számú érdeklődése mellett tartott meg. Az intézet ügysz. elnöke Schwarz Ármán, az ülést megnyitván, miután kegyeletes szavakkal emlékeztet meg a röviddel ezelőtt elhunyt Kohn Károly alelnök személyéről, gyöngékedése folytán az elnökletet dr. Wittmann Mór alelnökre ruházta át.

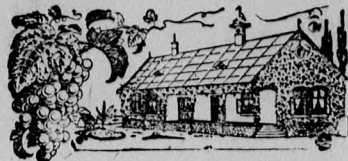
Az előterjesztett igazgatósági jelentés és mérleg, melyből kiténik, hogy az intézet 1904. évben is öröndetesen gyarapodott, és hogy 1.028.053 kor. 94 fillér biztosított tőke kifizetése daczára a tartalékok 11.519.464 K 26 fr-e emelkedtek a mult év 10.520.392 K 67 fillérével szemben: továbbá, hogy a kezelési feleslegről 172.618 K 36 fillérről az alapszabályszerű javadalmazások levonása után a bizt. tőkék felemelésére szánt alaphoz 86.309 K 18 f., a külön tartalékokhoz 34.523 K 67 f és hiv. nyugdíjalaphoz 5000 K csatolattól, néhány tag hozzászólása után tudomásul vétették és a felmentvénnyel megadták.

Dr. Bácskai Albert és Kalmár Sándor szö. tagok azon támadásokra vonatkozólag, melyeket az elmúlt esztendőben röpiratokban és hírlapi cikkekben az intézet ellen felhoztak, több írásbeli kérdést intéztek a társulat igazgatóságához. Elnöklő dr. Wittmann Mór a legbehatóbb és legutazetesebb módon válaszolt ezen kérdésekre, még pedig az eddigi közgyűlések által jóváhagyott mérlegek és igazgatósági jelentések nyomán, bebizonyítva azt, hogy mindezen támadások részben félreértésen, részben pedig rosszindulaton alapszanak. A felügyelő-bizottság elnöke, dr. Alexander Bernát a felügyelő-bizottság nevében kijelenti, hogy éppen tekintettel ezen támadásokra, kötelességüknek tartják, hogy ujból való megválasztásuk esetére, ezen tisztsegükön megmaradjanak.

Elnöklő dr. Wittmann Mór válaszába egyhangulag tudomásul vétetik és dr. Grosz Sándor és Dósa Kálmán szö. tagok indítványára az igazgatóságnak, Schwarz Ármán elnöknek, Kohn Arnold vezérigazgatónak, a felügyelő-bizottságnak, a választmányának és a hivatalnokai karnak köszönetet, bizalom és elismerést szavazott meg a közgyűlés, melynek napirendjével evvel vért ért.

Bajai gabona árak.

Buza	50 kilogrammonként	9-80/10— kor.
Rozs	50	7-40/7-45
Kétszeres	50	7-60/7-70
Kukoricza	50	7-80/8—
Árpa	50	7-50/7-50
Zab	50	6-90/7—
Bab	50	13—/13—
Kendermag	50	14—/14—

Szőlőlugast

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s minden oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerreknek, kertéseknek stb. a legremekesebb díszje, anélkül, hogy legkevésbébb helyet is elfoglalna az egyébre használatból részekből. Ez a legháladátsabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, azért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugastnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkíműbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelező-lapon tudatja. Borfajú szőlővnyok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok csaldit fogyasztásra 50 l. és feljebb oleo árban és »Deleware« sima ültetéshez és homlira.

Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya Bihar megye.

Minden művelt embernek

tájékozással kell ma birnia az occult tudományok felől.

A spirítizmus, psychizmus, mediumizmus, aki magnetizmus, hypnotizmus, szomnambulizmus, a clairvoyance, telepathia stb.

az »érzékföltött világ« olyan jelenségei, melyek elöl ma már nem elzárkózni kell, de azokat tanulmányozni kötelesség, ha azt akarjuk, hogy hozzájáruljunk.

„MAGYAR SPHINX“

czim alatt most egy folyóirat jelenik meg, mely feladatát tűzte ki az occult tudományok propagálását hazánkban is és pedig a külföldi irányú előkelő színvonalon álló folyóiratok mintájára

kritikai és tudományos alapon

menten minden vallási rajongástól, elfogult túlzástól és éppen a tévhit, babona és charlatánizmus leküzdésére.

Mutatványfüzetet 50 fillér ellenében küld

a MAGYAR SPHINX kiadóhivatala BARÓTH, Háromszék-m.

Ugyanitt közelebről meg fog jelenni:

„A HYPNOTIZMUS CSODÁS VILÁGÁBÓL“

Érdeklődők forduljanak a »M. Sph.« kiadóhivatalához.

KOLLÁRA. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE,

A »BAJAI HIRLAP« KIADÓHIVATALA

Mindennemű könyvnyomdai munkák, ugymint: könyvek, folyóiratok, báli- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gázsjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a legzlesebb és díszes kivitelben készíttetnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők.

Ugyszintén azok a legkedvezőbb részleffizelésre is szállíthatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Eladó ákác- és ecetfák.

A bajai czéllövész-társaság tulajdonát képező mintegy 60 drb élő magastörzsű ákác- és ecetfa **f. hó 9-én, vasárnap d. u. 3 órakor** a helyszínén a legtöbbet igéroknek eladatik.

Minden könyvkereskedés után kapható dr. Müller orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, díjjal kitüntetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentesen borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbélyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

A „Bajai Hirlap”
könyvnyomdájában
egy szedő- és könyvkötő tanuló
felvétetik.

Gépkezelő **KOVÁCS** keres-
tetik Izsák pusztára konvencziós
szolgálatra.

Bővebb értesítést ad

Kolozsváry Sándor

Baja, Attila-utca 9.

Uraságoktól levett ruhákat,
ugyszintén zálogcedulákat
veszek a legmagasabb árban.

POCK, Szent István-tér.

Szőlővessző!!

A világhírű

DELAWARE

== adja a legjobb bort! ==

Oltani, permetezni nem kell!

A flockszerának ellenáll!

Leírását ingyen küldöm meg bárkinek.
Nagymennyiségű Delaware-vessző és
szőlőoltvány-eladás!!

Czím:

Szigyártó Nagy Mihály,

Felső-Segesd.

Lugasvesszők 20 db, két órással
csak 10 kor.

PÁRTOLJUK A MAGYART

Legfinomabb kivitelű
igen czészertű villany-
világításu

szablámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet
csak 5 koronába
kerül és pedig 1 finom
u. tajték pipa kínai
ezüst foglallattal, 1
'hozzávaló pipaszár,
1 czészertű dohány-
zacsó, 1 gyufatartó, 1
telték szivarszópóka,
1 szivartárca, 1 házi
pipa szárral együtt, 1
tajték szivarkaszópóka,
1 szivarvágó, 1 szivar-
hamutartó, 10 darab
összesen.

4 és fél kiló körülbelül
50 darab különféle
illatu finom pipere
szappan csak 5 kor.

s vegyünk csak Magyarországbán.

Egy nagy amerikai gyár tönkretűtása folytán azon helyzetbe jutottam, hogy az alatt felsorolt 40 drb szabadalmazott amerikai ezüst árukat melyen le szállított áron, potom 6 frt 40 kréért szállíthatom bárkinek és pedig:

- 6 db amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével
- 6 db amer. szab. ezüst evővilla egy darabból
- 6 db amer. szab. ezüst evőkanál
- 12 db amer. szab. ezüst kávéskanal
- 1 db amer. szab. ezüst leves merítőkanál
- 1 db amer. szab. ezüst tejmerítő kanál
- 6 db angol »Viktória» pohártálca
- 1 db remek asztali gyertyatartó

40 darab összesen csak 6 frt 40 kréért, ezen tárgyak ezelőtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyért jótállást vállallok.

Megrendelhetők utánvét mellett

Neumann József-nél

Budapesten, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pen-
géjű kés és 1 darab
szeletelő villa csak

4 kor. 50 fillér.

6 darab zománczozott
fazék és 6 darab lábas
külömböző nagyságúak
csak

5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf

óra

két évi jótállás mellett

csak 5 korona.

Védjegy: „Horgony”.

**A Liniment, Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

patika

egy régióknak bizonyult háziszér, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult közönségnél,
csúznál és meghűléseknel bedörzsolés-
képpen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok
mítt bevasárlások óvatossá legynék és
csak olyan ügyet fogadjunk el, a mely a
„Horgony” védjeggyel és a Richter czég-
jeggyel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és ügyszólván minden gyógy-
szertárban kapható. — Pórtár: **Török
József** gyógyszeresznél, Budapest.

Richter gyógyszerára
az „Araury oroszlanhoz”, Prágában,
Elisabethstrasse 5 neu.
Mindezzel asztukálás.

Minden család pénzt takarít!!!

Remek 6 szem. kávékészlet minden szinben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávékészlet minden szinben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45	30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	Remek 6 szem. vászon Damaszt garnitúra csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
50 rőfös vég bőr vászon csak f. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak f. 9.45	30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és koczkás l-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R R. chiffon csak f. 6.85
Remek női ing vászonból, kézi hímzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chiffon- ing schweizi hímzés- sel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr. hosszu és 1 1/2 mtr. széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr. hosszu 1 1/2 mtr. széles csak f. 1.05	Remek női háló Corseta nagy válasz- tékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek chiffon alsó szoknyák hímzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek Cloth és posztó alszoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Nemzetközi keresk. ügynökség				Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, 1. em.			